

ЗМІСТ

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

- Біленька О. Б., Романюк М. М., Товстюк Н. К.** Проведення лабораторних занять із курсу загальної фізики у період карантину..... 5

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Бабій І. М., Свистун Н. О.** Вивчення складнопідрядних речень розчленованого типу зі значенням зумовленості в курсі «Сучасна українська літературна мова (синтаксис)» у вищій школі в умовах дистанційного навчання..... 12
- Трофименко О. А. С.** Класифікація англомовної судово-балістичної термінології в науковому контексті..... 20

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Андрущенко О. Ю.** Дистанційне підвищення кваліфікації суддів..... 25
- Хомюк І. Р., Остапенко Л. О.** Основні види юридичних гарантій права на працю в Україні..... 27

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Vasylieva K. V.** The impact of methods of teaching and learning in ukrainian universities on students' personality..... 32

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

- Вайс К. В.** Вплив Covid-19 на освіту в Ісламській Республіці Іран..... 37
- Himer P. R., Muzh M. P.** Use of scientific researches elements at carrying out laboratory works on hydraulics..... 42
- Shon O. B.** Multimodality in online history class..... 46

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Artemenko A. I. Democracy of the governance..... 50

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ КУРСУ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ У ПЕРІОД КАРАНТИНУ

Біленька О. Б.,

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри загальної фізики
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Романюк М. М.,

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри загальної фізики
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Товстюк Н. К.,

*доктор фізико-математичних наук, професор,
професор кафедри загальної фізики
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

Перехід до дистанційної форми навчання у весняному семестрі 2020 року, пов'язаний із пандемією COVID-19, поставив завдання пристосування процесу виконання програми лабораторного практикуму до роботи в умовах карантину.

При роботі із студентами інженерно-технічних та комп'ютерних спеціальностей нами було запропоновано та апробовано наступний підхід.

На електронні адреси студентів через корпоративну пошту НУЛП, а також через систему Віртуального навчального середовища НУЛП, створеного на основі середовища Moodle, були надіслані числові дані, отримані викладачами кафедри при виконанні відповідних лабораторних робіт у лабораторії.

За допомогою відеоконференцій у середовищі ZOOM студентам були повідомлені номери призначених їм лабораторних робіт. Теоретичні відомості, необхідні для підготовки до виконання лабораторних робіт, порядок виконання робіт, виведення робочих формул, необхідних для опрацювання надісланих експериментальних даних були розміщені у ВНС. Для контролю засвоєння студентами необхідного для роботи теоретичного матеріалу для кожної лабораторної роботи було підготовано комплекти із п'яти тестів з множинним вибором, розташовані у ВНС.

Перед виконанням лабораторної роботи студент заходить у ВНС, та вивчає інструкцію до виконання роботи. Рівень засвоєння матеріалу контролюється шляхом виконання тестів до виконуваної лабораторної роботи у віртуальному навчальному середовищі. Студенти, які при виконанні тестів отримали оцінку задовільно, добре або відмінно, отримують допуск до виконання роботи. Далі студент скачує готовий комплект експериментальних даних для заданої лабораторної роботи із розміщеного у ВНС ресурсу «Завдання», та опрацьовує його згідно з інструкцією, заповнюючи таблицю результатів та будуючи за необхідності графіки за результатами експерименту.

Оформлений звіт про виконання лабораторної роботи із графіками та результатами обчислень студент фотографує і прикріплює до ресурсу «Завдання» у ВНС.

Далі надісланий звіт викладач переписує із ВНС на свій робочий комп'ютер (без цього відкрити звіт для перегляду та оцінювання

неможливо), проводить його ручну перевірку у звичайному режимі, та вносить оцінку за опрацювання результатів у ресурс «Завдання».

Останнім кроком є захист лабораторної роботи у режимі відеоконференції у середовищі ZOOM. Остаточна оцінка за лабораторну роботу формується із врахуванням оцінки за виконання тесту (за допуск до роботи), за опрацювання результатів експерименту (оцінка за надісланий звіт), та за захист лабораторної роботи у режимі відеоконференції.

Приклад експериментальних даних, отриманих студентом, та тестових завдань до лабораторної роботи наведено нижче.

Експериментальні дані до лабораторної роботи № 30

Тема: Визначення ширини забороненої зони напівпровідників з температурної залежності їхньої провідності

Мета роботи. Оволодіти методикою визначення ширини забороненої зони напівпровідників з температурної залежності їх провідності.

Таблиця 1

Залежність опору зразка напівпровідника від температури

№ з/п	ε_T , мВ	t , °C	T , К	$\frac{1}{T}$, $10^{-3} K^{-1}$	R , Ом	$\ln R$	ΔE Дж, еВ
1	0	20,0	293	3,413	815,0	6,70	
2	0,2	23,6			793,8		
3	0,4	27,2			773,0		
4	0,6	30,8			753,8		
5	0,8	34,4			735,5		
6	1,0	38,0			717,8		

7	1,2	41,5			701,3	
8	1,4	45,1			685,2	
9	1,6	48,7			669,9	
10	1,8	52,3			655,3	
11	2,0	55,9			641,2	
12	2,2	59,5			627,6	
13	2,4	63,1			614,8	
14	2,6	66,7			602,3	
15	2,8	70,3			590,7	
16	3,0	73,9			579,1	

За даними експерименту будемо графік залежності $\ln R$ як функції $\frac{1}{T}$, вибираємо на краях його прямолінійної ділянки точки 1 та 2, і підставляємо їх координати у робочу формулу (1). Стала Больцмана $k = 1,38 \cdot 10^{-23}$ Дж/К.

$$\Delta E = 2k \frac{\ln R_2 - \ln R_1}{\left[\frac{1}{T_2} - \frac{1}{T_1} \right]} \quad (1)$$

Приклад тестових питань, розміщених у ВНС у ресурсі «Завдання» наведено нижче.

Тест 1

Валентною зоною називається (виберіть правильну відповідь):

1. Найвища енергетична зона, повністю заповнена електронами при температурі $T = 0\text{К}$.
2. Найнижча енергетична зона, цілком вільна, або частково заповнена електронами при температурі $T = 0\text{К}$.

3. Енергетична зона із енергіями, які не можуть набувати електрони у даній речовині.

4. Правильної відповіді немає.

Тест 2

Опір зразка, захованого у чорній скриньці, лінійно зростає із підвищенням температури зразка. Який це зразок:

1. діелектрик	2. напівпровідник
3. метал	4. правильної відповіді немає

Тест 3

Опір напівпровідника при підвищенні температури змінюється за

1. Лінійним законом	2. квадратичним законом
3. експоненційним законом	4. логарифмічним законом

Тест 4

У яких координатах треба побудувати залежність опору напівпровідникового зразка від температури, щоби графік залежності носив лінійний характер

1. Опір R як функція T	2. $\ln R$ як функція $1/T$
3. Опір R як функція $1/T$	4. $exp R$ як функція $1/T$

Тест 5

Власні напівпровідники – це напівпровідники з

1. акцепторними домішками	2. з донорними домішками
3. із дірковою провідністю	4. без домішок

Для самоперевірки знань студента додані контрольні запитання.

Контрольні запитання

1. Як розуміти терміни «валентна зона», «зона провідності», «заборонена зона» з точки зору зонної теорії?
2. Які речовини називаються провідниками, діелектриками і напівпровідниками?

3. Який напівпровідник називається «власним»? «Домішковим»?
4. Чим зумовлена провідність власного і домішкового напівпровідників?
5. Чим пояснюється зміна концентрації вільних носіїв заряду у власних напівпровідниках від температури?

Порядок опрацювання результатів експерименту особливостей не має, і детально описується зокрема в лабораторних практикумах [1, 2].

Висновки

Запропонований спосіб проведення лабораторних занять був застосований при виконанні лабораторних робіт із приблизно 120 студентами, і показав свою працездатність.

Запропонований спосіб проведення лабораторних занять у дистанційному режимі під час пандемії коронавірусу COVID-19 забезпечує:

1. Дотримання вимог епідеміологічної безпеки, оскільки повністю виключає безпосередній контакт студентів та викладачів з лабораторним обладнанням, та передачу вірусу між учасниками навчального процесу.
2. Формує у студентів навик опрацювання результатів лабораторного експерименту та сприяє закріпленню теоретичних знань, отриманих на лекційних та практичних заняттях.

Разом із тим, дистанційний метод проведення занять має недоліки, а саме:

1. Студенти не формують навиків самостійної роботи у лабораторії та уміння роботи із лабораторним обладнанням. Це не є критичним для студентів комп'ютерних спеціальностей, якщо у майбутньому вони не будуть залучені до автоматизації технологічних процесів, але погіршує підготовку спеціалістів, які будуть залучені до практичної роботи із вимірювальною апаратурою.
2. Студенти вимушені фотографувати підготовані звіти та пересилати їх на перевірку через мережу Інтернет. Це додає їм додаткові технологічні

процеси, не пов'язані безпосередньо із виконанням лабораторної роботи, та вимагає наявності смартфонів із камерами з високою роздільною здатністю.

3. Викладачі витрачають додатковий час на переписування звітів на свій комп'ютер, збереження та архівування отриманих файлів, та проводять набагато більше часу за екраном комп'ютера, що створює додаткове навантаження на зір.

Література:

1. Лабораторний практикум з фізики. Частина III. Оптика та атомна фізика / За редакцією І. Є. Лопатинського. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. – 264 с. (с. 234 – 237).
2. Физический практикум. / Под редакцией проф. В. И. Ивероновой. – М., Физматгиз, 1962. – 956 с.

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

ВИВЧЕННЯ СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ РОЗЧЛЕНОВАНОГО ТИПУ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ЗУМОВЛЕНОСТІ В КУРСІ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (СИНТАКСИС)» У ВИЩІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Бабій І. М.,

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри загального мовознавства і слов'янських мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Свистун Н. О.,

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри загального мовознавства і слов'янських мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

У контексті сучасних освітніх викликів вища школа передбачає організацію навчального процесу на основі органічного поєднання всебічної філологічної підготовки фахівців та конкретної спрямованості на професійну діяльність у сфері лінгвістики.

Пріоритетним завданням сучасності є модернізація вищої освіти відповідно до європейських орієнтирів як новітньої моделі організації навчального процесу. В умовах оновленої освітньої парадигми змінюються пріоритети навчальної діяльності, удосконалюються шляхи та

прийоми навчання української мови, зокрема активно впроваджується дистанційне навчання у різних формах його вияву. **Дистанційне навчання** – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі.

Одним із основних навчальних курсів на філологічних факультетах вишів є «Сучасна українська літературна мова (синтаксис)», який «завжди був і залишається зосередженням найсучасніших напрямів мовознавчих досліджень, середовищем вибору доцільних для їх здійснення методів і сферою застосування різних експериментальних методик» [1, с. 3].

Звернемо увагу на вивчення складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості в умовах дистанційного навчання. Для цього використовуємо різні можливості онлайн-спілкування (лекційні і практичні заняття в режимі відеоконференцій на ZOOM-платформі, виконання завдань і тестів у системі MOODLE, вправи в електронному варіанті, листування за допомогою електронної пошти, месенджера, організація групових чатів з актуальних проблем синтаксичної науки, онлайн-презентації тощо).

На лекційних заняттях, які доцільно проводити на платформі ZOOM у режимі відеоконференції, викладачеві варто окреслити проблему трактування складнопідрядних речень у сучасному мовознавстві з історичним коментарем (погляди учених на складнопідрядні речення в процесі розвитку мови), наголосити студентам на різних класифікаціях та підходах учених, обрати пріоритетний підхід щодо трактування складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості (за І. Вихованцем, К. Шульжуком, чернівецькими

синтаксистами І. Слинком, Н. Гуйванюк, М. Кобилянською тощо), акцентувати на складних та дискусійних питаннях аналізу.

Студентам варто детально і переконливо окреслити сучасні підходи, роз'яснити, що речення розчленованої структури – це такі складнопідрядні речення, підрядна частина яких пояснює всю головну і поєднується з нею за допомогою семантичних сполучників. Усі складнопідрядні речення розчленованого типу належать до обставинного (детермінантного) зв'язку.

Складнопідрядні розчленовані речення відрізняються від нерозчленованих тим, що для них «важливе значення має співвідношення вищо-часових і модальних характеристик складових частин, наприклад у часових, умовних, цільових реченнях» [2, с. 521].

До складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості належать такі види: підрядні мети, умови, причини, допусту, наслідку. Ці речення є взаємопов'язаними, бо в них «називаються дві ситуації, що залежать одна від одної, тобто виражають значення зумовленості» [2, с. 541].

Зумовленість буває кількох видів:

- спрямована від зумовленого до зумовлювального: *речення умови та причини*;
- стимулююча: *допустові*;
- результативна, тобто від зумовлюваного до зумовленого: *наслідкові*;
- коли стимул є результатом і наслідком: *мети*.

Тому речення зі значенням зумовленості поділяються на:

- 1) речення прямої зумовленості – мети, умови, причини, наслідку;
- 2) речення зворотної зумовленості – допустові.

Схематично цю класифікацію можна зобразити так (див. рис.1):

Рис. 1. Класифікація складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості

У реченнях зумовленості називаються дві події, які зумовлюють одна одну, тому важливим для них є спосіб (модальність) складових членів. Вона може бути:

- реальною;
- гіпотетичною;
- залежати від модальності інших частин (умовні речення).

Зауважимо, що сьогодні у синтаксичній науці існує розмаїття позицій щодо трактування складнопідрядних речень. Допомогти студентам розібратися в цих позиціях, власне, й покликаний викладач.

Для вивчення синтаксису загалом та окремих тем зокрема в умовах дистанційного навчання студенти повинні мати глибоку теоретичну базу, оволодіти необхідним понятійним апаратом і вільно

застосовувати набуті в процесі вивчення курсу знання при виконанні практичних завдань.

Для оптимізації освітнього процесу нами підготовлений електронний комплекс із дисципліни «Сучасна українська літературна мова (синтаксис)» в системі MOODLE, який чи не найкраще послужить студентам для оволодіння матеріалом в умовах дистанційного навчання, адже у ньому міститься опис дисципліни, нормативна і робоча програми, глосарій термінів, лекції, плани практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, схеми аналізу реченневих структур, наукові праці для опрацювання, тести, перелік запитань для самоконтролю, завдання для підсумкового тестування тощо (рис. 2).

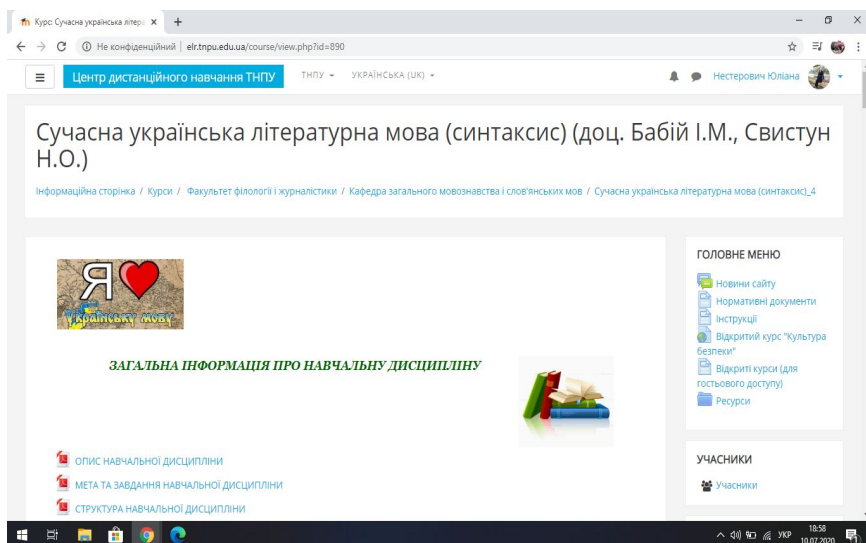

Рис. 2. Скріншот фрагмента електронного курсу «Сучасна українська літературна мова (синтаксис)» у системі MOODLE

Для вироблення умінь і навичок аналізу складнопідрядних речень розчленованого типу зі значенням зумовленості пропонуємо студентам різні вправи і завдання для виконання. Наведемо зразки деяких завдань із модульної теми «Складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням зумовленості»:

1. Охарактеризуйте складнопідрядні речення з підрядними мети, вкажіть засоби зв'язку між предикативними частинами.

1. Декому світло потрібне тільки для того, щоб кидати на інших тінь (Л. Сухоруков). 2. На те шука в морі, щоб трусився карась (Л. Глібов). 3. Іноді ми змушені зраджувати інших, аби залишитися вірними собі (А. Коваль). 4. Для того щоб сміх перевернув світ, точкою опори має бути власне серце (Є. Дудар). 5. Десь об груди землі розбиваються лебеді, щоб училися вірності люди у них (Є. Летюк). 6. Щоб бути рабом речей, треба спочатку стати їх господарем (М. Михальченко). 7. Щоб полонити всіх, думка, як і жінка, має бути і розумна, і вродлива (В. Канівець). 8. Щоб виховати янгола, потрібне диявольське терпіння (Л. Сухоруков), 9. Не роби людям зла, щоб до тебе біда не прийшла (Н. тв.). 10. Заграй мені, коханий, у сопілку, нехай вона все лихо зачарує! (Л. Українка).

2. Охарактеризуйте складнопідрядні речення з підрядними допустовими. З'ясуйте їх специфіку та засоби поєднання підрядної частини з головною.

1. Лякаються грому, хоч вражає блискавка (Д. Арсенич). 2. Якими б цитатами бездари не підпирали свою розумову стелю, вона, однак, занизька (В. Симоненко). 3. Як не мудруй, а правди ніде діти (Л. Глібов). 4. Хоч руки чорні, та робота біла (Н. тв.). 5. Нехай життя момент і зложене з моментів, ми вічність носимо в душі (І. Франко). 6. Дарма що вони цілими днями були вкупі, але перед сном їм теж хотілося

переговорити (О. Гончар). 7. Скільки не дивись на море, воно ніколи не набридне (В. Козаченко). 8. Де б не був, а все думками лечу в Донеччину свою (В. Сосюра). 9. Нехай умру, та думка не умре (Л. Українка). 10. Хоч би куди йшла людина, вона завжди опиняється на роздоріжжі (А. Коваль).

Тестування як об'єктивна й ефективна форма контролю активно застосовується у практиці вишів. До кожного тестового завдання, запропонованого у системі MOODLE, подано варіанти відповідей. Це дозволяє студентам самостійно виконувати тести й одразу бачити свій результат, адже комп'ютер виставляє бали за виконання тестів у відсотковому співвідношенні. Наведемо зразки тестів, які виконують студенти:

1. У котрому рядку є складнопірядне речення розчленованої структури зі значенням зумовленості?

- а) *Вміє розставатись той, хто вмів любити (М. Рильський).*
- б) *Небо, обсіпане ніби рожками, тихо гасло (І. Нечуй-Левицький).*
- в) *Я хочу бути несамовитим, я хочу в полум'ї згоріти (В. Симоненко).*
- г) *Щоб знати, треба питати (Нар. мудрість).*

2. У котрому рядку є пірядне допустове речення?

- а) *Хмара сіяла й сіяла, – щедро, не жалуючи (С. Васильченко).*
- б) *Треба багато вчитися, щоб знати хоч трохи (Монтеск'є).*
- в) *Не сунься наперед четверга, бо буде ще й п'ятниця (Нар. мудрість).*
- г) *Лякаються грому, хоч вражає блискавка (Д. Арсенич).*

3. У котрому рядку є складнопірядне речення з пірядним наслідку?

- а) *Роби так, ніби востаннє (Нар. мудрість);*

б) *Хотілося спати так, що не було сил іти далі (З казки);*

в) *Скільки не дивись на море, воно ніколи не набридне (В. Козаченко);*

г) *Дощ закінчився, так що можна було рушати далі (Н. Шаст).*

Одним із завдань є синтаксичний аналіз речень. Наведена схема допоможе студентам правильно та послідовно виконати розбір.

Схема синтаксичного аналізу складнопідрядного речення розчленованої структури зі значенням зумовленості.

1. Аналізоване речення. Вказати, що речення складне, складнопідрядне, зі скількох частин складається.
2. Розчленованої структури зі значенням зумовленості (вказати, прямої чи зворотної зумовленості).
3. Визначити структурно-семантичний тип речення (умови, причини, мети, допусту, наслідку).
4. Засоби зв'язку між предикативними частинами.
5. Пояснити розділові знаки у реченні.

Зразок синтаксичного аналізу складнопідрядного речення розчленованої структури зі значенням зумовленості за вказаною схемою.

Я воскрес¹, щоб із вами жити під шаленством весняних злив²
(В. Симоненко).

Речення складне, складнопідрядне, складається з двох синтаксично нерівноправних предикативних частин, з яких перша – головна, друга – підрядна, підрядна частина пояснює всю головну; розчленованої структури, з детермінантним зв'язком, зі значенням прямої зумовленості, підрядне мети. Засіб зв'язку – сполучник підрядності *щоб*. Розділові знаки – кома між предикативними частинами складнопідрядного речення перед сполучником *щоб*.

В інтерактивному електронному навчально-методичному комплексі розміщено і запитання для самоконтролю, продіагностувавши за якими свої знання студенти зможуть оцінити свій рівень підготовки до іспиту.

Отже, синтаксис є одним із найважливіших розділів курсу сучасної української літературної мови. Різні підходи до вивчення синтаксису уможливають аналіз синтаксичних одиниць в усіх аспектах їх вияву. В умовах сучасних викликів вагомого значення набуває дистанційна форма навчання, яка інтегрує різні види роботи з дисципліни загалом та вивчення окремих тем зокрема, стимулюватиме студентів до ґрунтовного опрацювання матеріалів, формування новітніх умінь і навичок, необхідних в умовах вивчення дисциплін дистанційно.

Література:

1. Кадомцева Л. О. Українська мова. Синтаксис простого речення. К. : Вища школа, 1985. 128 с.
2. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. К. : Вища школа, 1994. 670 с.

КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНОЇ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В НАУКОВОМУ КОНТЕКСТІ

Трофименко О. А. С.,

здобувач кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Актуальність обраної теми обумовлена відсутністю єдиного

підходу щодо класифікації англomовної судово-балістичної термінології та особливостей її застосування в науковому контексті. Саме тому, постає питання щодо змістовного дослідження класифікаційних ознак англomовної судово-балістичної термінології, з урахуванням структури судової балістики, з метою реалізації термінології в процесі підготовки спеціалістів відповідно напрямку.

Підґрунтям для дослідження стали праці таких вчених, як: А. А. Реформаторський, Є. Д. Поліванова, Л. Б. Ткачева, А. В. Суперанська, С. П. Хижняк, Brian. J. Heard, John C. Brenner, Malcolm J. Dodd, Warlow T. A. та ін.

Значимість спеціалізованої англomовної термінології в науковому контексті є доволі вагомою. Крім дефініції «англomовна судово-балістична термінологія» надзвичайно важливим є її структурно-логічна класифікація, яка дозволила б ґрунтовно дослідити англomовну судово-балістичну термінологію в теоретичній площині та закласти підґрунтя для її подальшого практичного удосконалення.

Слід зазначити, що класифікація – традиційний пізнавальний прийом, який застосовується у вивченні значної сукупності явищ, які в чомусь сходяться, а в чомусь мають відмінності.

В залежності від категорії поняття, що позначається теміном В. М. Лейчик пропонує виокремити: терміни об'єктів; терміни процесів; терміни ознак; терміни величин та їх одиниць [1, с. 93].

При цьому, під час класифікації термінології, необхідно звертати увагу на ряд правил, що до них мають застосовуватися. Так, на думку С. П. Хижняка термін повинен [2, с. 45-57]: а) мати єдиний сенс; б) бути загальноприйнятим, постійним, логічно пов'язаний з іншими англomовними термінами; в) узгоджуватися з його професійною сферою вживання.

Із урахуванням досліджених класифікацій, на нашу думку,

необхідно класифікувати англомовну судово-балістичну термінологію залежно від:

1) предметної діяльності:

а) універсальні терміни – *examination, analysis, laser, wind, identification, component, estimation, particle, microscopy* та ін.;

б) унікальні терміни *revolver, nutation, gunshot residues, proof mark, calibre, chemical restoration, method, wounding capabilities* та ін.

2) змістовного значення:

а) однозначні терміни – *wound, ammunition, bullet, body armour, gunpowder, entry hole, heeled bullet* та ін.;

б) багатозначні терміни (можуть мати два та більше значень в рамках однієї терміносистеми) *momentum, muzzle, barrel, pellet, recoil, vierling* та ін.

3) структури:

а) терміни-слова (однослівні терміни) – *gunshot, bullet, calibre, cartridge, ammunition, decomposition, flintlock, muzzle, instrumentation, trajectory, explosives, magazines* та ін.;

б) терміни словосполучення – *magnum pistols, multiple-shot suicides, needle fire rifles, neutron activation analysis, non-toxic shot, pinfire ammunition, potassium chlorate, power tool cartridges* та ін.

4) семантичного значення:

а) зв'язні словосполучення – *ballistic coefficients, ballistic gelatine, body armour, bullet-resistant glass, gunshot residues, entry hole, barrel pressure, muzzle velocity, manufacturing marks* та ін.;

б) вільні словосполучення – *historical development, accreditation of experts, angle of barrel elevation, range of firing estimations, death from firearms, ballistic coefficients* та ін.

5) від понять, які позначають терміни судової балістики:

а) терміни об'єктів – *pistols, cartridge, barrel, chamber, muzzle,*

rifle, ammunition, explosives;

б) терміни процесів – *examination, penetration, estimation, restoration, decomposition, identification* та ін.;

в) терміни ознак – *non-corrosivity, non-toxicity, self-loading, vulnerability, resistance* та ін.;

г) терміни величин та їх одиниць – *inch, millimeter, gramme.*

б) історичного розвитку терміну:

а) базові терміни – *ballistics, ammunition, bullet, gun, rifle* та ін.;

б) власні терміни – *forensic firearms examination, chamber marking, comparison microscopy, chemical methods, peripheral cameras* та ін.;

в) залучені терміни (належать суміжним галузям знань та застосовуються в певній сфері без змін) – *X-ray photography, velocity, kinetic energy, internal pressure, comparison cameras* та ін.

Крім того, у термінологічній лексиці сфери судової балістики можна виділити три складники:

1. Загальнонаукові терміни, які використовують у різних галузях знання: *analysis, aspect, experiment* та ін.

2. Терміни суміжних галузей – наприклад судової медицини (forensic science) *entry hole, wound, gutter wound, gunshot residues* та ін.

3. Вузькоспеціальні терміни власне стосуються криміналістики, та її складової частини – судової балістики, наприклад *firearm, handgun, personalized guns, pistol grip, revolver, silencer, trigger lock, cartridge* та ін.

В галузі судової балістики, також налічується чимало споконвічних термінів, що є власне англломовними, наприклад *gun* (Middle English – *gunne, gonne*), *wound* (Old English – *wund, wundian*), *percussion* (Middle English – *percuss*), *target* (Middle English – *targe*), *restoration* (Middle English – *restauration*).

В сфері споконвічних термінів також виокремлюються терміни-аббревіатури. Серед них, частіше за все зустрічаються ініціальні

абревіатури, а саме: *FDR (firearms discharge residue), (Forensic Science Society), FTI (Forensic Technology), ASCLD (American Society of Crime Laboratory Directors) та ін.*

На нашу думку, відповідно до структури судової балістики, англomовна судово-балістична термінологія має класифікуватися наступним чином:

- 1) внутрішня балістика – *cartridge case, internal pressure, recoil, time of bullet in barrel* та ін.;
- 2) зовнішня балістика – *muzzle velocity, air resistance, trajectory, downward curved path, angle of elevation of the barrel, sectional density of the bullet, bullet shape, baseline, zero of a weapon rifling meter*;
- 3) термінальна балістика – *penetration potential, wound ballistics, ballistic gelatine, target vulnerability, hit distribution, soft body armour*.

Підсумовуючи можна констатувати, що, класифікація англomовної судово-балістичної термінології сприятиме результативному використанню судово-балістичної термінології практичними співробітниками, а також налагодженню навчального процесу для студентів, курсантів відповідного напрямку підготовки.

Література:

1. Лейчик, В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура / В. М. Лейчик. – Москва: Издательство Ленинградского государственного университета, 2007. – 256 с.
2. Хижняк С. П. Англо-американская терминология права: социолингвистический аспект возникновения и развития / С.П. Хижняк. – Саратов: Издательство Саратовской государственной академии права, 1997. – 78 с.

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

ДИСТАНЦІЙНЕ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СУДДІВ

Андрущенко О. Ю.,

аспірант кафедри теорії та історії держави і права

Хмельницький університет управління та права

імені Леоніда Юзькова

м. Хмельницький, Україна

Реалії сучасного світу вносять свої корективи. У сфері освіти та самоосвіти сьогодні актуальними є елементи дистанційного навчання, які забезпечують безпеку (на тлі сучасної коронавірусної пандемії), але при цьому покликані задовольняти потреби бажаючих у набутті нових знань. Суддівська діяльність є такою сферою, яка для своєї ефективності потребує постійної роботи судді в напрямку власної самоосвіти та занурення і врахування мінливості юридичного життя і судової практики. Традиційні курси підвищення кваліфікації наразі не є актуальними, враховуючи епідеміологічну ситуацію в країні та світі.

Хоча курси підвищення кваліфікації для суддів, за своєю суттю, є необхідною складовою їх професійного росту, оскільки їх проходження повинне слугувати покращенню якості роботи (засвоєння нових знань, розширення розуміння професійної сфери тощо); підвищення мотивації працівника.

Мінусами традиційних, за формою, курсів підвищення кваліфікації для суддів є: тривалість (зміна графіка робочого дня, відсутність на робочому місці); дороговизна. Щодо останньої, то її актуальність сьогодні є результатом глобальних світоглядних зсувів

сучасності, який позначився і на освітніх процесах зокрема (про це свого часу писали Вовк В. та Калініченко А.) [1].

Дистанційне навчання сьогодні є соціальним явищем, яке поєднує в собі сучасні інформаційні і комунікативні технології навчання та підвищення кваліфікації. «Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії» [2].

Флагманом дистанційної освіти для суддів у вітчизняному просторі є Національна школа суддів України, яка «активно впроваджує дистанційне навчання як одну із форм періодичного навчання суддів, адже використання Інтернет-технологій у підготовці суддів робить достатньо гнучким і динамічним цей процес, створює можливість для кожного слухача працювати за рекомендованим особистим графіком. На відміну від традиційної моносуб'єктної форми організації підготовки в аудиторії, у ході дистанційного навчання створюється віртуальне навчальне багатосуб'єктне середовище, де кожен слухач має можливість брати активну участь у спільній побудові знань і досягненні навчальних цілей. Навчаючись у зручному для себе режимі, судді мають можливість опрацьовувати доступні для завантаження міні-лекції та презентації, виконувати тести та вирішувати ситуативні завдання, створені на підставі реальних історій» [3].

Національна школа суддів України розробила тематику онлайн-курсів та графіки проведення цих занять для суддів та працівників апаратів судів у 2020 році. Зокрема «школа» пропонує таку тематику онлайн-курсів: «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд», «Застосування Конвенції про захист прав людини та

основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві», «Суддівська етика. Добросесність судді» тощо. При цьому, як правило, кількість учасників онлайн-курсів є необмеженою, оскільки цей формат не передбачає присутність певної кількості слухачів в єдиному просторі.

На сьогодні така форма підвищення кваліфікації суддів та працівників апаратів судів є виправданою, але аудиторне, живе спілкування лектора-слухачів замінити не може.

Література:

1. Vovk V., Kalinichenko A. Change of the paradigm of university education. *European science*. 2018. № 2. P. 36-41.
2. Дистанційне навчання – від теорії до практики, актуальний мережевий семінар. URL : <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/15/>
3. Національна школа суддів України. URL : <http://www.nsj.gov.ua/ua/news/distantsiyne-navchannya-suddiv/>

ОСНОВНІ ВИДИ ЮРИДИЧНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВА НА ПРАЦЮ В УКРАЇНІ

Хомяк І. Р.,

студентка факультету права

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

Остапенко Л. О.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільного права та процесу

Трудові права займають ключове місце серед соціальних прав людини. Принцип соціальної держави нерозривно пов'язаний, в першу чергу, з реалізацією соціальних прав. Проте незалежно від того, закріплені вони в конституції держави чи ні, розвинені держави західного світу не можуть відкидати значущість цієї категорії, що знайшла своє втілення в найважливіших міжнародно-правових актах і звідсіля, побудова такої держави виступає у якості важливішого міжнародного зобов'язання держав, які ці акти підписали та ратифікували, або приєдналися до них.

Зміст права на працю полягає у можливості кожної особи заробляти собі на життя працюю, яку вона вільно обирає або на яку вільно погоджується (стаття 43 Конституції України). Це право забезпечується обов'язком держави створювати громадянам умови для повного його здійснення, гарантувати рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовувати програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб [1]. Термін «гарантія» застосовується для позначення способів та засобів, за допомогою яких здійснюється забезпечення реалізації тих чи інших умов, передбачених законодавством [2, с. 134]. «Повне і безперешкодне здійснення громадянами своїх трудових прав забезпечується Конституцією і законодавством про працю» – відзначає Н. А. Столяр. Юридичні гарантії трудових прав визначені нормативно-правовими актами як загального, так і спеціального характеру. Основні юридичні гарантії трудових прав, свобод, інтересів працівників забезпечені в Конституції України. Також юридичні гарантії трудових прав, свобод, інтересів працівників забезпечені КЗпП України (наприклад, Глава VIII називається «Гарантії і компенсації») [3]. Додатково юридичні

гарантії встановлюються спеціальними нормативно-правовими актами для окремих категорій працівників, що зумовлено специфікою їх професійної діяльності та трудової функції.

Юридичні гарантії трудових прав працівників – це така система умов, засобів, способів, прийомів та форм, яка покликана охороняти, захищати ці права, забезпечувати їх безперешкодну реалізацію та виконання кореспондуючих останнім обов'язків.

Усі юридичні гарантії в сфері охорони, захисту й забезпечення прав, свобод та законних інтересів працівників залежно від форми можна поділити на два загальні види: нормативно-правові та організаційно-правові. Нормативно-правові гарантії включають сукупність норм національного права, які встановлюють трудові права працівників та умови, форми, засоби, способи і прийоми їх охорони, захисту й забезпечення. Ці умови, форми, засоби, способи та прийоми складають у сукупності відповідний юридичний механізм безперешкодної реалізації трудових прав працівників. Організаційно-правові гарантії трудових прав працівників охоплюють діяльність профспілок, комісій по трудових спорах, судів, спеціально уповноважених на нагляд і контроль за дотриманням трудового законодавства органів, а також інших державних органів і громадських організацій, що мають за мету захист, охорону й забезпечення трудових прав, свобод та законних інтересів учасників суспільно-трудова відносин. Організаційно-правова характеристика цих гарантій полягає в тому, що організаційна діяльність названих інституційних утворень здійснюється лише на підставі і у виконання відповідного законодавства. Залежно від цільової спрямованості гарантії поділяються на такі види: а) превентивні; б) що сприяють реалізації прав, свобод та законних інтересів працівників; в) відновлюючі, які сприяють відновленню порушених прав працівників; г) відшкодувальні, які забезпечують відшкодування збитку, заподіяного в результаті порушення

цих прав, свобод та законних інтересів; д) гарантії-санкції, спрямовані на притягнення до юридичної відповідальності осіб, винних у порушенні трудового законодавства.

Можна виділити такі особливості юридичних гарантій у трудовому праві: вони є функціональним елементом правового статусу працівника загального характеру, забезпечуються загальним державним законодавством, яке встановлює однакові умови, способи і засоби реалізації трудових прав, а також спеціальними нормативно-правовими актами, встановлюють додаткові можливості, вимоги і / або обмеження окремих категорій працівників; спрямовані на реалізацію, охорону і захист трудових прав учасників трудових правовідносин, реалізуються в процесі виникнення, розвитку та припинення трудових правовідносин. Отже, юридичні гарантії в трудовому праві – це умови, способи і засоби, визначені Конституцією України, КЗпП України та спеціальними нормативно-правовими актами, які забезпечують реалізацію, захист і охорону трудових прав, свобод і законних інтересів учасників трудових правовідносин в процесі їх виникнення, розвитку та припинення [4, с. 8].

Комплекс трудових прав, передбачених Конституцією та КЗпП України включає в себе: право на працю, право на належні, безпечні і здорові умови праці, право на винагороду, право на відпочинок, право на захист та інші. На мій погляд, значення юридичних гарантій трудових прав, свобод і законних інтересів полягає в таких аспектах: забезпечують функціональність і ефективність проголошених трудових прав, свобод, інтересів; визначають правове становище працівника у трудовій сфері за допомогою реалізації трудових прав і, як наслідок, трудової функції та професійної діяльності, що сприяє матеріальному забезпеченню, моральної самодостатності; визначають рівень охорони та захисту проголошених трудових прав, свобод і законних інтересів учасників трудових правовідносин; сприяють розвитку економічної сфери

життєдіяльності допомогою здійснення ефективної роботи на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності; визначають відповідність України міжнародним стандартам реалізації трудових прав. Суб'єктами гарантування в трудовому праві є держава, суспільство, право й людина й міжнародні організації.

У трудовому праві взаємопов'язані між собою юридичні гарантії становлять певну систему. По-перше, всі вони взаємозалежні. Чим повніше гарантуються права суб'єктів трудових правовідносин, тим цілісніша й ефективніша в цілому система юридичних гарантії. По-друге, у трудовому праві всі юридичні гарантії мають єдину мету – забезпечити права суб'єктів трудових правовідносин. По-третє, усунення із системи юридичних гарантії будь-якого елемента призводить до погіршення стану всієї їх сукупності. Система юридичних гарантії у трудовому праві не є сталою, статичною, а динамічно розвивається й відбиває зміни, що відбуваються в правовому регулюванні трудових відносин.

Література:

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 1996. 96 с.
2. Малихіна Я. А. Юридичних гарантії за трудовим законодавством України. Форум права. 2007.(№ 2). С. 133-138.
3. Кодекс законів про працю України : Законом УРСР від 10.12.1971 р. Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. № 50. Ст. 375.
4. Андрейчук Т. В. Щодо поняття і значення юридичних гарантії в трудовому праві .Форум права. 2013.(№ 4). С. 7-10.

**THE IMPACT OF METHODS OF TEACHING AND LEARNING IN
UKRAINIAN UNIVERSITIES ON STUDENTS' PERSONALITY**

Vasylieva K. V.,

Teacher of the Department of Foreign Languages

Odesa National Economic University

Odesa, Ukraine

This article is about different types of learning foreign languages for students in non-linguistic faculties of universities and the impact of each type of getting higher education on the students.

A university is an instrument that offers skills and knowledge to the students. Education is related to different fields of learning and teaching and helps an individual to realize the self-potential and to become well-qualified specialist in future.

Discussing the education in universities we should concentrate on two main types of learning – traditional classes and online classes. They both offer almost the same quality of learning but differ in methods of teaching.

Traditional classes are provided by full-time and part-time education. Online classes include distance education. In spite of the difference between online and traditional ways of getting a higher education, students will have almost the same opportunities to get knowledge and skills.

Let's discuss the benefits from these types of education. In both ways, students will have:

- teachers;
- tasks;
- access for the outlines of the course' lessons;

- examinations involved in the lessons.

We should take into account the differences between online and traditional types of getting education and the influence of these differences on the individual.

ONLINE CLASSES	TRADITIONAL CLASSES
An opportunity to study alone and focus on learning without any distractions.	An opportunity to study in a group to practice acting in big and small groups.
All the teacher`s attention is given to one student.	The teacher`s attention is divided among all students of the group.
An opportunity to improve your self-organization.	An opportunity to improve your communication skills with other students.

To summarize, the pros and cons of online education, especially for a foreign language learning, it is notable that an individual has to practice and do approximately all the tasks alone. Using online education student`s socializing with others is rather limited. But at the same time, it gives him a possibility to improve his language skills and knowledge, because the only person for communicating during the lesson is his teacher, and his attention is focused on this student. If this individual is not a sociable person, or too shy or not confident he may show his progress using online lessons and increase such skills, as:

- development of natural intelligence;
- organization of independent work;

- development of cognitive activity;
- development of creative thinking;
- grow of personal potential;
- self-actualization;
- self-regulation;
- independent thinking.

Some students choose traditional method of education, which is also classified as formal. ‘Formal method of teaching is governed by educational systems that have to follow certain curricula, class hours and related standards [1].

Referring to the full-time education, it is necessary to emphasize the benefits for the students using this method of learning acquisition. For many individuals working in group and being under teachers’ control is much more effective for improving personal language skills and social intelligence. It should be noted that the learning method of this type of education process is focused on piquing student’s curiosity and the teaching method is gained to share information and knowledge with students.

Full-time education is organized and conducted with all the necessary learning materials and is provided with different methods of improving students’ activities during practical classes. So, students are getting such qualities, as:

- professional and personal development;
- productivity of using visual aids;
- high-quality training of life communication and collaboration with other students;
- being involved in a discussion during lessons and participation in students’ conferences;
- effective mental training by analyzing articles and videos;
- act of communicating ideas by discussing case study.

On my opinion, each type of education has its advantages and disadvantages. It depends on the purpose of the individual.

Some individuals do not always need teachers to get new knowledge. They prefer another type of getting a higher education, which is known as the distance learning. It is provided with the use of Moodle system.

The range of problems related to the usage of distance education include such aspects, as:

- the lack of direct contact between student and teacher;
- students` feelings of lonely and helpless (due to the absence of direct contact);
- adequate estimation of the student`s knowledge (the teacher has never met the student face to face);

The impact of distance education on the personality of individuals is still not studied as well, but “experience has shown that this form of learning has a high demand and gives a chance to get university degree for people who are not able to attend full-time or either part-time courses due to certain circumstances [2, c. 244].

In general, education focuses on getting acquisition of new information for students. For each teaching process forms and methods of teaching of a foreign language are gained to optimize the learning process by concentrating on the students` experiences and needs.

References:

1. Brown. G. Difference Between Teaching and Learning / Gene Brown // URL: <http://www.differencebetween.net/language/wordslanguage/defference-between-teaching-and-learning/#ixzz6SEycYIbD/> April 21, 2020
2. Pozdnyakova O., Pozdnyakov A. Latvia Adult Students` Problems in the Distance Learning / O Pozdnyakova, A. Pozdnyakov// 16th Conference on

Reliability and Statistics in Transportation and Communication, RelStat'2016,
19-22 October, 2016, Riga, P. 243-248.

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ВПЛИВ COVID-19 НА ОСВІТУ В ІСЛАМСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ІРАН

Вайс К. В.,

магістр історії,

випускниця факультету історії та міжнародних відносин

Державний вищий навчальний заклад

«Ужгородський національний університет»

Ужгород, Україна

Іран – одна з перших країн, яка зіштовхнулася з Covid-19. На момент написання даної роботи, Іран знаходився на 11 місці в світі за кількістю хворих. Як і більшість країн світу, Іран закрити школи та університети після спалаху Covid-19 та перейшов на дистанційне навчання. Дистанційне навчання в Ірані розпочалося у 1988 році зі створення університету Пайаме Нур (Payame Noor) заочного типу з можливістю навчання онлайн. Це рішення стало підґрунтям для наступних подібних програм [5]. Однак, окрім діяльності Університету Пайаме Нур, питанню дистанційного навчання приділяли мало уваги. Такий спосіб навчання в Ірані все ще знаходяться на початковій стадії розвитку, існують лише кілька акредитованих онлайн-програм [5].

10 березня 2020 р. Міністерство освіти Ірану оголосило про закриття всіх шкіл та університетів для того, аби уповільнити поширення Covid-19. 4 квітня Міністерство освіти Ірану оголосило про початок національного проєкту дистанційного навчання «SHAD» [1]. А вже 20 квітня міністерство освіти офіційно запустило вітчизняну програму онлайн-навчання під назвою SHAD і попросило всіх учнів школи зареєструватися в додатку, щоб продовжити заняття в Інтернеті [3]. Хоча

раніше багато іранських вчителів для зв'язку з своїми учнями користувалися Telegram або WhatsApp, проте влада заборонила вчителям користуватися будь-якими закордонними додатками в освітніх цілях [1].

Для того, щоб почати користуватися освітнім додатком SHAD, потрібно спочатку його завантажити (він працює лише на телефонах з останньою версією Android), ввести свій національний ідентифікаційний номер, вибрати свою школу та свій клас, а потім приєднатись до своїх однокласників та вчителів для проходження уроків у віртуальних класах [3].

Міністр освіти Ірану Мохсен Хаджі-Мірзай проголосив готовність Тегерану надати іншим мусульманським країнам, які входять до ISESCO (ISESCO – спеціалізована організація, що займається питаннями освіти, науки, культури і комунікації в мусульманських країнах для зміцнення зв'язку між державами членами), мобільний додаток, розроблений всередині країни, який отримав назву SHAD, який пропонує програми дистанційного навчання, оскільки пандемія коронавірусу закрила школи [2].

Лише 24,6 % іранських студентів і близько 50 % іранських вчителів зареєструвалися на цій освітній платформі. Відповідно до офіційного звіту в бідних регіонах Ірану, таких як Сістан та провінція Балучестан, лише 6,8 % студентів підключились до SHAD. У провінції Курдистан лише 16 % використовують SHAD [1].

Цифри досить невеликі, і цьому є ряд причин. Дистанційне навчання в Ірані має сім основних проблем: відсутність державної підтримки, недостатня обізнаність громадськості, великі витрати на дистанційне навчання, колективістське суспільство Ірану, низька швидкість Інтернет, внутрішня фільтрація та зовнішні санкції [5]. Ми вважаємо, що основною проблемою дистанційного навчання є бідність

іранського населення, яке становить близько 50 % від всього населення, та відсутність державної підтримки, яка б сприяла розвитку цього способу навчання. Доцільніше витратити кошти на розвиток віртуального навчання, що дасть можливість навчатися одночасно багатьом людям, ніж витратити їх на будівництво навчальних закладів. Багато країн, що розвиваються, розглядають інформаційні технології (ІТ) як засіб для покращення якості послуг та зменшення кількості працівників.

Доступ до дистанційного навчання залежить від наявного обладнання та підключення. Міністерство інформації та технологій зв'язку каже, що можна збільшити швидкість інтернету в чотири рази [3]. Зрозуміло, що низька швидкість інтернету перешкоджає навчальному процесу. Але навіть в регіонах з хорошим інтрнетом, багато сімей не можуть дозволити собі користуватися ним через дороговизну інітернет-послуг.

Широкопосмуговий зв'язок в Ірані коштує близько 9,20 євро на місяць, тоді як мінімальна щомісячна зарплата еквівалентна 110 євро, тобто інтернет становитиме близько 8 % їх щомісячного доходу [1].

Через брак коштів багато людей користуються старими телефонами, які не можуть підтримувати навчальний додаток SHAD, або ж в сім'ї є новий телефон, який належить батькам, тому діти чи студенти не мають доступу до нього.

Своє невдоволення обраною системою навчання під час вимушеного карантину висказав ЗМІ 18 квітня народний депутат Ірану Хоссейн Мохаммад Салехі від сільської області в провінції Ісфахан: «Люди в моєму окрузі не мають пристойних доріг, вони навіть не приймають телевізор, не кажучи вже про Інтернет. Міністерство освіти має забезпечити доступ до занять для всіх, або вони повинні припинити цю нерівну систему» [1]. Така система навчання орієнтована на сім'ї із

середнім та вищим рівнем достатку і залишає велику кількість сімей з низьким рівнем достатку поза навчанням.

Згідно даних центра Хофстеде, Іран знаходиться у категорії колективістських товариств. У такому суспільстві як Іран, важко виробити внутрішню мотивацію учнів та зробити їх відповідальними за власний прогрес у навчанні [5]. На це потрібно звернути увагу при плануванні дистанційного навчання.

Крім того, до бар'єрів дистанційного навчання в цьому регіоні можна віднести низький рівень знань персоналу. Викладачам потрібен час для того, щоб опанувати комп'ютер та навчитися ефективно використовувати його в навчальних цілях. Підвищуються вимоги до студентів, до викладачів та до способів обробки отриманої інформації.

Оскільки, лише невелика кількість сімей має доступ до Інтернету, навчальна програма почала транслюватися по телебаченню. Після розповсюдження корона вірусу, Іран розпочав трансляцію навчальних програм у прямому ефірі як найдоступніший засіб масової інформації для навчальних закладів [2]. Але є ряд недоліків такого способу викладання матеріалу. Ряд викладачів скаржилися на те, що поданий матеріал був старомодний з використанням методів, які учням були не відомі. Крім того, такий спосіб навчання вимагав допомоги батьків, адже не передбачає двосторонній зв'язок з викладачами. Варто зазначити, що є діти чи студенти, які не мають вдома телевізора.

Міністерство освіти також підготувало пакети для самонавчання та доставило їх студентам, які проживають у районах із поганою комунікаційною службою або тим, хто повністю відрізаний від телебачення [3]. Але невідомо, яку кількість учнів охопив такий спосіб навчання.

Хоч в країні багато хворих на Covid-19, за наказом Міністра освіти Мохсен Хаджі Мірзай від 16 травня 2020 р. всі школи по всій

країні знову відкрилися для учнів, які добровільно можуть відвідувати класи, щоб задати питання щодо навчальних предметів та підготуватися до іспитів [4].

Наразі країні потрібно спланувати як буде проходити навчання в наступному році. Спираючись на досвід ряду інших країн, можна було поєднувати навчання в аудиторіях з дистанційною формою, або навчатися у дві зміни, аби уникнути подальшого поширення пандемії.

Отже, пандемія Covid-19 показала прогалини в системі дистанційної освіти в Ірані, яку почали впроваджувати в цій країні більше як 10 років тому. Разом з цим, це є хороший стимул, аби усунути недоліки і підвищити рівень освіти в країні, і пом'якшити вихід з майбутньої кризи.

Література:

1. Ershad A. Iran, poverty and lack of internet make distance learning impossible. 2020. URL: <https://observers.france24.com/en/20200421-iran-internet-covid19-distance-learning-poverty> (дата звернення: 15.07.2020).
2. Iran Ready to Share Homegrown Distance Learning App with Muslim Nations. 2020. URL: <https://www.tasnimnews.com/en/news/2020/05/15/2266350/iran-ready-to-share-homegrown-distance-learning-app-with-muslim-nations> (дата звернення: 15.07.2020).
3. Jalali Y. Iran launches online learning application amid virus. 2020 URL: <https://www.presstv.com/detail/2020/04/21/623509/iran-launches-online-learning-application-amid-virus>(дата звернення: 15.07.2020).
4. Live COVID-19 updates: Iran to reopen all schools from May 16, the 30th Riga marathon rescheduled to October. 2020. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2020-05/12/c_139051492.htm (дата звернення: 15.07.2020)

5. Mahmoodi-Shahrebabaki M., Yaghoubi-Notash M. E-Learning in Iran as a Developing Country: Challenges Ahead and Possible Solutions Journal. INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN EDUCATION METHODOLOGY. 2014. Vol 6, No. 2. pp. 788-795.

USE OF SCIENTIFIC RESEARCHES ELEMENTS AT CARRYING OUT LABORATORY WORKS ON HYDRAULICS

Himer P. R.,

*Candidate of Technical Sciences, Docent,
Associate Professor of the Department of Construction
and Energy Effective Structures
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Muzh M. P.,

*Assistant Professor of the Department of Construction
and Energy Effective Structures
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

The purpose of performing laboratory works during the study of the course "Hydraulics" is to experimentally determine the hydraulic parameters, verify in practice the basic theoretical principles, and compare experimental data with theoretical results. In the course of the laboratory work, students must master the methods of solving hydraulic problems, basic theoretical principles, learn to process and analyze research data, identify the relevant patterns.

The amount of skills acquired by students as a result of this work largely depends on the formulation of laboratory work. Based on the same theoretical material it is possible to put different laboratory works which to different degrees will develop the ability of a student to independent work, his ability to allocate and grasp the essence of laws of physical processes.

Let's show it on the example of the laboratory work on research of head losses due to friction on the length of a pipeline. The purpose of this work is to determine experimentally the hydraulic friction factor λ_{fr} and compare it with the values calculated from known empirical dependencies [1, p. 44].

During the work, students measure the volume of liquid V flowing out of the pipeline and the time τ during which it occurs, the difference between the levels of piezometers Δh , which is equal to the value of head losses due to friction in the section of the pipeline to which the piezometers are connected; fluid temperature t . The length and inner diameter of the pipeline are considered known. Based on these data, they sequentially calculate the volumetric fluid flow rate, velocity, determine the experimental value of the friction factor through the Darcy equation, calculate the viscosity and the Reynolds number, determine the flow type and choose the appropriate formula to determine the friction factor out of those used in the practice of engineering calculations, compare the values of the friction factor obtained experimentally and by a standard formula.

This approach to performing the laboratory work illustrates quite well the algorithm for finding the friction factor λ , which can be used in applied problems, and allows to compare the results of calculations based on empirical dependences with research data obtained by students themselves. But it does not require a creative approach from them, because, after the measurements, sets a rigid calculation algorithm that does not allow any deviations.

Let's make a small change in the setting of the laboratory work. Suppose we do not know the value of the inner diameter of the pipe. If so, then

we cannot make most of the calculations described above. To find the unknown diameter, we use the Poiseuille equation to calculate the friction head losses along the length of the pipe h_{fr} in the case of laminar flow [2, p. 120]:

$$h_{fr} = \frac{128l\nu Q}{\pi g d^4}, \quad (1)$$

where l — length of the pipe; ν — kinematic viscosity of the fluid; Q — volumetric fluid flow rate; $\pi = 3,14159$ — constant; g — gravity acceleration; d — inner diameter of the pipe.

We can obtain from formula (1) the expression for calculating the inner diameter of the pipe d :

$$d = \sqrt[4]{\frac{128l\nu Q}{\pi g \Delta h}}. \quad (2)$$

Thus, knowing the length of the pipe and having determined the viscosity and volumetric flow rate of the liquid, we can calculate the inner diameter of the pipe by formula (2). But this formula is valid only for laminar flow. That is, from all experimental data it is necessary to select those that satisfy the condition of laminar flow: $Re < (Re_{cr} = 2320)$. Since the inner diameter is unknown to us, we cannot calculate the Reynolds number, and therefore we cannot select those experimental data that relate to the laminar flow type and are suitable for determining the diameter by formula (2).

To solve this problem, we use the fact that, according to formula (1), the dependence of head losses on the volumetric flow rate is linear: $h_{fr} \sim Q$. Based on the experimental data, we draw a graph of the dependence of the difference of piezometers readings Δh on the flow rate Q (Fig. 1).

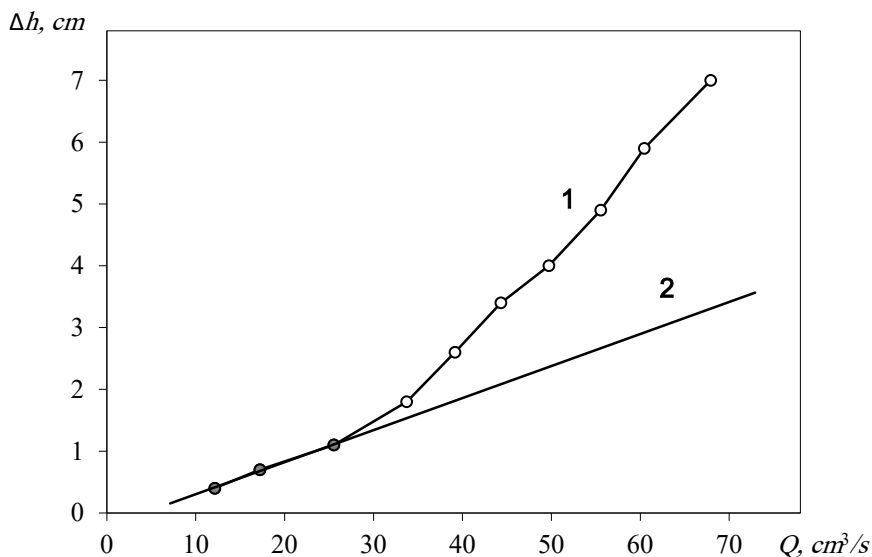

Fig. 1. Dependence of the difference of piezometers readings Δh on the flow rate Q : 1 – experimental dependence curve $\Delta h(Q)$; 2 – trend line that corresponds to a linear dependence $h_{fi}(Q)$ at the laminar flow.

We select on the graph those experimental points that lie on the trend line (see Fig. 1, line 2). We've got three such points. Then we use the selected points to calculate the inner diameter of the pipe by formula (2). After, we calculate the average value of the diameter d_{av} . Using d_{av} , we find the velocity and the Reynolds number for each experiment and check the type of the flow.

When we experimentally determined the diameter of the pipe, we can proceed to the calculation of the experimental value of the friction factor and compare it with the values obtained by known empirical formulas according to the algorithm described above. In calculations, we use the average value of diameter received by an experimental way.

Thus, making such a change (unknown diameter) in the course of the laboratory work leads to the need for more creative understanding of research

data, increases the responsibility of students for taking measurements, additionally illustrates the use of theory to achieve practical results, which ultimately improves learning of the material and allows students to develop certain research skills.

References:

1. Hidravlika. Hidravlika i hidropnevmpryvod. Hidrohazodynamika. Aero- ta hidrodynamika poliuantiv : laboratornyi praktykum / Vozniak L. V., Himer P. R., Himer R. F. ta in. Ivano-Frankivsk : Fakel, 2010. 74 s.
2. Hidravlika : navchalnyi posibnyk / Vozniak L. V., Himer P. R., Merdukh M. I., Panevnyk O. V. Ivano-Frankivsk : IFNTUNH, 2015. 327 s.

MULTIMODALITY IN ONLINE HISTORY CLASS

Shon O. B.,

Candidate of Philological Sciences, Docent,

Associate Professor of the Department

of English Philology and Methods of Teaching English

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

The outbreak of COVID 19 created new challenges for teaching and learning communities. Classroom learning was to change into distance learning at once due to lockdown. While e-learning as a socio-cultural system comprising technologies, processes and interactions, content, participants, and the socio-cultural context has been widely discussed recently considering its individual and socio-cultural perspectives, learners' collaborative knowledge construction, implications for the design and implementation of e-learning, its

increasing participation in higher education, the use of educational blogs and webquests in student research [2], one of the most important questions to be answered during this rapid transformation was if we could convert a successful face-to-face professional development curriculum into a rigorous and equally rich online experience for students in a way that maintains participant satisfaction, confidence, learning, and a sense of belonging to a learning community [3]. In teaching History of Britain to students learning English as a foreign language it was necessary to meet the expectations and demands of learners who wanted the classes to be not less interesting and diverse in the times of lockdown. The way historical material was presented had to be changed and adjusted to the new challenges and demands.

Presenting the information via BigBlueButton free software web conferencing system used for creating the online classroom can be regarded as an example of multimodal communication as it involves oral, written, visual, spatial, gestural meanings. Students in the virtual classroom can hear the information presented, discuss the questions in spoken or written form, and visualize the information with the help of various tasks like matching names, portraits and characteristics of kings and queens, creating family trees using the BigBlueButton whiteboard. They can learn how the historic events are described in music and painting. For example, while studying the topic “English Revolution” the students analysed the painting “Execution of Charles I” paying attention to details, their symbolic meanings and their historical and cultural significance. While studying the topic “The Wars of the Roses” the students got opportunity to express their opinions of Richard III not only through discussions but through voting using the BigBlueButton voting feature.

Creative writing is undoubtedly important in mastering a language (native or foreign) as it develops literacy, reading and writing skills, not only in terms of phonics and grammar but in terms of stimulating imagination and thinking. Creative writing projects in history class also help to gain knowledge

through research. The sample tasks are: write a newspaper report of an important historic event (execution of King Charles I; signing Magna Carta etc.); write a diary entry of a definite historical character at an important or critical moment of their life etc. Online communication provides opportunities for tasks that connect visual meaning and writing such as writing a blog entry or a series of text messages from the point of view of a definite historical character about a certain historic event that character witnessed. Students can create a Facebook or Instagram page of their character, visualize the writing with their own drawings or collages or selection of pictures from the internet, communicate on behalf of their characters through forums and chats and do other activities that transfer their skills of online communication to learning. As creative writing based on history is not an easy task because students have to place themselves in a different epoch and see the events through the eyes of other characters, this is where role-playing can help a lot as drama helps us not only to improve our communication skills but also develop our self-perception and creative thinking and writing skills [1]. As written assignments are mostly done at home students are encouraged to act out their character before they write. Speaking in this very case helps to develop creative ideas and as a result produce a relevant example of creative writing. Fragments of this role-playing can go online before or after the written assignment is completed. Comments and discussions in class provide necessary feedback.

In feedback discussion initiated by students after completion of the course they stated that multimodality of the online history class was beneficial to them. Being in virtual classroom, though together with the course mates but alone with their PC or smartphone gave them better possibility to create an individual mental image of information studied. As examples, students stated that remembering directions of the arrows on the Tudor chart helped them memorize key facts about each person, and the sounds of “Greensleeves” song evoked the knowledge of the facts about the changes in England in times of

Henry VIII divorce and second marriage, creating a historical character blog entry made them search for the relevant information and work out ways to present it as well as visualise it. This, as they concluded, improved their performance at final test.

References:

1. Daghamin, Rashed & Naser, Inas & Khales, Buad. Effectiveness of Role-Playing in Enhancing Creative Writing of English Major Students at Al-Quds University. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*. 2017. 19. 1-12. URL: https://www.researchgate.net/publication/312201080_Effectiveness_of_Role-Playing_in_Enhancing_Creative_Writing_of_English_Major_Students_at_Al-Quds_University
2. E-Learning as a Socio-Cultural System: A Multidimensional Analysis / Zuzevičiūtė, V. and others. Hershey, PA: IGI Global. 2014. URL: <http://doi:10.4018/978-1-4666-6154-7>
3. McDaniels, M., Pfund, C., Barnicle, K. Creating Dynamic Learning Communities in Synchronous Online Courses: One Approach from the Center for the Integration of Research, Teaching and Learning (CIRTL). *Online Learning*. 2016. 20 (1). DOI: <http://dx.doi.org/10.24059/olj.v20i1.518>

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

DEMOCRACY OF THE GOVERNANCE

Artemenko A. I.,

Senior lecturer of Foreign Department

Kyiv National Economic University named after V. Hetman

Kyiv, Ukraine

It is generally accepted that the dominate type of information and communication between the state and society determines the formation of an appropriate model of democracy and the corresponding political regime such as democratic, authoritarian or totalitarian political system. The fundamental role of access of information and the interaction of the state and the society defines as filling of the information and communication function of the state and the relevant principles for democracy of the governance. Democracy of the governance is a type of the social management which is an independent type of state activity that has an organizing, executive and administrative nature of structures for the practical implementation of functions of the state in the process of regulating of economic, social, cultural ,administrative and political spheres.

It is admitted that democracy is the political regime in which the legitimate power of the state is presented in the society. In this case, the state is governed by the people through the democracy of the governance which is a certain order of social relations and determines the relationship of the state and citizens, its legal status in the society based on a generally accepted set of values of the democratic social system.

Besides, democracy interacts closely with market relations which contributes to the development of the society. It is possible to clearly trace the

most functional orientations of democracy of the governance under the conditions of the effectiveness of functioning of the institutions which is possible only if the policy of the democracy is to implement interests and needs of the society. The society itself must declare a high level of maturity to be able to use the appropriate mechanisms of democracy of the governance [1, c. 277-280].

At each level of social structuring of society, the formation of a system of democratic governance is carried out through the formation of representative governing structures. These structures designed to perform the management functions to create the necessary conditions for the democratic development of the society. The democracy of the governance of Ukraine must encourage researchers to develop the new theories and approaches which are based on the comprehension of the democratic traditions [2; 3].

We can admit that before democratizing the social relations, the state must democratize itself where democratization should not be limited to the creation of formal institutions and signs of democracy. The democracy of the governance must influence on different structures of the society and change the principles of democracy.

The principles of democracy must include the most important factors of the democratization and the government responsibility for the society. On the contrary, the historical experience of stability and unity of the democracy of the governance shows the multiplication of diversity. Democracy of the governance ensures stability and unity opening opportunities for constant change of the society.

The system of the democratic governance is the basis of international standards of governance as it involves the involvement of the society in the governance of democratic process. It should be noted that the modern society belongs to the traditional one that makes the transition of different governances [4].

Building the democratic society requires the development of innovative approaches to the theory of the democracy of the governance and the formation of the strategy for the democratic development of the new society.

The evolution of the democracy of the governance in European countries reflects the democratic direction of political and legal development of the society on the basis of the laws respecting the rights and freedoms of the citizens.

Accordingly, the focus on the protection of human rights and freedoms is one of the main criteria of the democracy of the governance [5, с. 56].

It examines alternative viewpoints, especially regarding the controversial relations between governance and democracy [6, с. 340-347].

Thus, democracy of the governance is very important in different countries at present time if we want to build not only the civilized societies but the successful life too.

References:

1. Власенко С. Демократія як умова розвитку державного управління :аналіз сучасних дослідницьких підходів / Ефективність державного управління :збірник наукових праць. Вип.43. 2015. – С. 272-280.
2. Гумен Ю. Є. Демократичне врядування в контексті українського державотворення :історично-методологічний аналіз / Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. № 2. 2015.
3. Власенко С. Інституційні принципи та механізми демократичного управління в Україні / Державне управління та місцеве самоврядування. Теорія та історія державного управління. Вип. 4 (27). 2015. – С. 97-107.
4. Бакуменко В. Д., Башкатов В. М. Механізми державного управління демократичними змінами : монографія. К. : АМУ. 2015. – 180 с.

5. Зарубіжний досвід державного управління : доцільність і можливості застосування в Україні : наук. розробка / авт.кол. : І. А. Грицяк, Л. А. Шереметьєва, К. К. Баранцева та ін. – К. : НАДУ, 2012. – 56 с.
6. M. Shamsul Haque. Understanding democratic governance : practical trends and theoretical puzzles / Asian Journal of Political Science. Vol. 24. 2016. P. 340-347.